Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 223. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРРЕДА, 17-го ЛИСТОПАДА 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 17, 1976 No. 223 VOL. LXXXIII

ПАМ'ЯТНА ЗУСТРІЧ В СТОЛИЦІ КАНАДИ

Перебуваючи в Оттаві, столиці Канади, з кінцем жовтня ц.р., Патріярх УПКЦеркви Блаженніший Отець Йосиф мав зустріч з теперішнім прем'єром Трудо, колишнім прем'єром Діффенбейкером та рядом інших державних мужів, при цьому також з лідером Проґресивно-консервативної партії Джовом Кларком, що й утривалено на цій фотознімці, на якій стоять (зліва): о. Л. Чайка, о. Петро Стецюк, дост. Джов Кларк, Блаженніший Патріярх Йосиф, посол Степан Папроскі, сенатор Павло Юзик, посол Рей Гнатишин, Владика Ізидор Борецький, о. Л. Якубов та о. д-р Дацко.

Проф. д-р Василь Плющ, видатний вчений медик і діяч, помер у Мюнхені

В останній хвилині одержано вістку, що вночі з понеділка на вівторок, 16-го листопада, помер у Мюнхені на 74-му році життя один з найвидатніших наших науковців-медиків та громадських діячів св.п. д-р медицини Василь Плющ. Тлінні останки Покійного будуть перевезені та поховані на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку.

Св.п. проф. д-р В. Плющ

Св.п. д-р Василь Плющ народився у Варшаві 1902-го року. В роках 1931-43 працював в Інституті туберкульози в Києві, бувши від 1941-го року його науковим керівником і директором. В тому ж часі був професором Київського Медичного Інституту та одним із засновників та секретарем Українського Наукового Т-ва Фтизіятрів, був членом Тубсекції Вченої Ради Народних Комісарів Здоров'я. Від 1944-го року був на еміґрації в Німеччині та вславився своєю в першу чергу науковою, як і громадською активністю. Опублікував понад 100 праць з фтизіятрії (про ранню діягностику, методи лікування туберкульози, її клінічні форми та штучний пневмоторкас, функціональну діягностику серцевої та легеневої системи і т.п.). До більших його наукових праць належать: „Охорона здоров'я в Україні", „Нариси з історії української медичної освіти і науки" й ін. В громадській активності був членом Головної Ради та Головної Управи ЦПУЕН та засновником Союзу Визволення України на чужині.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

КОНЦЕРТ ТВОРІВ АНТОНА РУДНИЦЬКОГО

Філядельфія, Па. — Заходами Українського Конґресового Комітету, Відділ Філядельфія, та співочого Т-ва „Кобзар" відбудеться тут 24-го листопада ц. р. Пропам'ятний Концерт, присв'ячений композиторській творчості Антона Рудницького. В програмі беруть участь: Рома Прийма - Богачевська, Євгенія Василенко, Ірина Райнер, Сузана Рудницька, Роман Рудницький, Богдан Чаплинський, хор Кобзар та проф. Іванна Прийма — промова. Диреґент та музичний керівник: Роксоляна Гарасимович. Концерт відбудеться в авдиторії Мелроз Академі Гай Скул при Мелроз Аве і Олд Йорк Рд. в Мелроз Парк, Па. год.6-та вечора.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н. Й. — Заходами місцевого Відділу УККА, тут в неділю, 21го листопада, в залі Українського Народного Дому, відбудеться Листопадове свято. Головну промову виголосить ред. Ярослав Заремба. В мистецькій частині програми свята, яке заплноване на год. 5-ту по полудні, виступлять: вокалісти Маруся Штинь і Орися Гевка-Штинь, ансамбль осередку СУМА в Сиракюзах, Леся Бутенко та інші молоді виконавці.

ВШАНУЮТЬ А. КАЛИНОВСЬКОГО-ГАЛАНА

Рочестер, Н.Й. — Заходами Українського Золотого Хреста тут в суботу, 4-го грудня ц.р. о год. 6-й вечора в залі УНДому при 831 Джозеф евеню, відбудеться ювілейний бенкет для відзначення 75-ліття життя і 50-ліття літературної творчости Анатоля Калиновського-Галана. В імпрезі візьмуть участь письменники: Улас Самчук, Світляна Кузьменко, Борис Олександрів і Володимир Скорупський. Зголошуватись можна на адресу пані Віри Повх — 56 Окбенд лейн, Рочестер, Н.Й. 14617, тел. (716) 544-2115.

„ОСІННІЙ ЯРМАРОК" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Осінній Ярмарок, що його кожного року влаштовує 83-ій Відділ Союзу Українок Америки, відбудеться тут в неділю 21-го листопада від год. 9-ої рано до 2-ої по пол. в домівці оо. Василіян при 27 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку. На Ярмарку продаватимуться дитячі іграшки, вишивані суконочки та сорочки, хусточки, прикраси на ялинку, вироби з кераміки, дрібні вишивані предмети, домашнє печиво, мистецькі картини та книжки для дітей.

ДЖІММІ КАРТЕР ЗАВЖДИ МАТИМЕ НА УВАЗІ ЛЮДСЬКІ ПРАВА В СССР

Плейнс, Джорджія. — Під час пресової конференції у понеділок, 15-го листопада, новообраний президент Джіммі Картер заявив, що хоча він ще тепер не хоче і не має права вмішуватися в діяльність президента Джералда Форда, то коли перебере пост 20-го січня наступного року, він під час переговорів із Совєтським Союзом в торговельних чи будь - яких інших справах завжди матиме на увазі людські права та додержання постанов Гельсінкської Декларації. Він теж заявив, що покищо не має точних плянів щодо цієї справи і не бажає створювати враження, що вже тепер, тобто перед перебранням влади, старається діяти на тому відтинку. Картер сказав, що питання людських прав заторкує всі країни світу і тому за його президентури уряд ЗСА звертатиме увагу на стан людських прав в даних країнах, коли розглядатиме питання закордонної допомоги для них. Як приклад, Картер згадав Чіле, де існує диктаторська урядова система, але за каденції президента Форда Чіле одержало найбільше допомоги з усіх південноамериканських держав.

Щодо зв'язків із Совєтським Союзом, Картер знову підкреслив, що він ще не є президентом, але все одно сказав, що СССР — це ключ для розв'язки питання обмеження атомової зброї і, покликуючись на недавні заяви генерального секретаря Леоніда Брежнєва та міністра закордонних справ, Андрея Ґромика, заявив, що старатиметься співпрацювати з Москвою в справі „зменшення залежности від офензивної атомової зброї. Картер хоче, щоб тотеперішній державний секретар Генрі Кіссінджер тимчасово продовжував переговори щодо нового договору з СССР в справі обмеження атомової зброї, але застеріг собі право щодо остаточного рішення в цій справі.

Під час цієї пресконференції, другої після перемоги у виборах, Картер також відповів на ряд питань, зв'язаних із внутрішньою політикою ЗСА. Він повідомив, що пресовим секретарем Білого Дому буде Джоді Повелл, який був пресовим референтом Картера під час виборчої кампанії. Картер заявив, що „ще остаточно не вирішив", чи буде встановлене зменшення в податках, бо мусить обговорити цю справу з представниками Конгресу та з лідерами індустрії. Він рівнож плянує відбути нараду з д-ром Артуром Бирнсом, теперішнім головою Федеральної Ради Резерв, для обговорення монетарних і податкових питань, повідомивши, що д-р Бирнс правдоподібно останеться на своєму пості принаймні до січня 1978-го року. Протягом останніх кількох днів виникла була можливість, що Картер захоче звільнити Бирнса, бо той висловив пересторогу, що якщо новий президент збільшить видатки федерального уряду і в той же час зменшить податки, то може повернутися інфляція. Однак, на понеділковій конференції Дж. Картер твердив, що „може задовільно співпрацювати з д-ром Бирнсом.

Джіммі Картер сказав, що його метою є зменшити рівень безробіття з теперішніх 7.9 відсотка цілої робочої сили до 4- 4.5 відсотка. Щодо реформ різних програм суспільної допомоги, як „велфер", опіка над здоров'ям тощо, як рівнож реорганізації виконавчої частини уряду, Картер вважає, що його пропозиції не спричинять інфляції, бо тільки позбудуться „неефективних і марнотратних процедур".

Картер дальше поінформував, що його довголітній дорадник Гамілтон Джордан наглядатиме над призначеннями осіб на важливі урядові пости, включно з постами в кабінеті, але остаточне рішення буде в руках Картера.

В КВЕБЕКУ ПЕРЕМОГЛА ПАРТІЯ СЕПАРАТИСТІВ

Монтреаль. — У виборах в канадській провінції Квебек, які відбулися у понеділок,, 15-го листопада, перемогла Квебекська партія, яка вимагає сепарації цієї французькомовної провінції від решти Канади, усуваючи Ліберальну партію від влади в провінції. Хоча в понеділок увечорі ще не закінчено остаточного підраховування голосів, то виглядає, що сепаратисти здобули 70 із 110 місць в парляменті, а лібералн здобули тільки 28 місць. Консервативна партія Національної Юнії здобула 10 місць. У попередніх виборах, які відбулися в 1973-му році, сепаратисти були здобули тільки 5 місць в парляменті, ліберали 102, а „Національна Юнія" не здобула тоді ніодного місця.

Новим прем'єр - міністром Квебеку буде Рене Левеск, колишній журналіст, який вже кілька років очолює Квебекську партію. Він прийде на місце дотеперішнього прем'єра Роберта Бурасси, лідера Ліберальної партії. Хоча сепаратисти виграли провінційні вибори, то Рене Левеск заявив, що його партія та уряд не плянують „односторонньо проголошувати самостійности Квебеку", а спершу переведуть загальний референдум в тій французькій провінції та розпочнуть переговори в цій справі з федеральним канадським урядом прем'єр-міністра П'єра Е. Трудо.

Київ зіґнорував ювілей українців в Польщі

Варшава. — У першій половині цього року Українське Суспільно - Культурне Товариство (УСКТ), яке займається культурною роботою серед українців в Польщі, відбувало свій VI з'їзд, на якому відзначено 20-річчя діяльности Товариства. Голова Головного правління цього Товариства М. Королько, колишній член КПЗУ, виявив, що УСКТ отримувало від КҐБівського Товариства дружби і культурного зв'язку з українцями за кордоном газети, журнали, книжки, фотографії тощо. Корольковї це Товариство пересилало також відому українцям на поселеннях пропаґандивну газету „Вісті з України". На з'їзді відчитано привітального листа від Культурного Союзу Українських Трудящих у Чехо-Словаччині, що його прочитав секретар УСКТ д-р Михайло Данко. Київ натомість цілковито зігнорував з'їзд і ювілей у Варшаві, не приславши нікого на ці святкування, помимо того, що М. Королько їздив в Україну особисто і розмавляв там про заплянований ювілей.

Брежнєв в Беоґраді висміває говоріння про совєтську небезпеку

Беоґрад, Юґославія. — Генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, прибувши в понеділок, 15-го листопада ц.р. до Беоґраду з трьохденною офіційною візитою, в часі якої він конферуватиме з президентом Тітом і іншими юґославськими верховодами про справи закордонної політики і обмінної торгівлі між обома країнами, критикував на обіді, влаштованому юґославським урядом в честь гостя, говорення на Заході про совєтську небезпеку для Юґославії, називаючи це казочкою про вовка і червону шапочку, яку вовк наміряється з'їсти. Натякаючи на заяви в цій справі під час американських президентських виборів, Леонід Брежнєв заявив, що тепер модно на Заході кидати тінь підозріння на совєтсько-юґославські відносини. „Автори таких казок, — відмітив Брежнєв, — представляють Юґославію як безборонну маленьку червону шапочку з казки, яку страшний і кровожадний вовк — аґресивний Совєтський Союз — приготовляється знищити". Брежнєв не знає, що є причиною таких заяв: чи „цілковите нерозуміння принципів, на яких побудовані відносини між соціялістичними країнами, чи цинічне переконання, що маси сприймуть всяку брехню, якщо вона буде повторювана часто". Після цієї заяви Брежнєв перейшов до іншої теми, а саме: прославляння юґославської суверенности.

Відповідаючи Брежнєву, президент Тіто заявив, що зв'язки між Юґославією і Совєтським Союзом побудовані на „суверенності, незалежності, рівності, невмішуванні у внутрішні справи і респектуванні міжнародних позицій наших країн". Тіто засудив перегони в узброєнні, закликав до продовження розмов про розброєння під наглядом Об'єднаних Націй. Раніше Тіто вдекорував Брежнєва орденом свободи, найвищим юґославським відзначенням, за його участь і участь інших совєтських верховодів у війні проти спільного ворога і у 70-річчя Брежнєва, яке припадає в наступну п'ятницю.

Пекін відкидає приятельські відносини з СССР

Пекін. — Ройтер інформує, що заступник прем'єра Китайської Народної Республіки Лі Гсієн-нієн, виступаючи на бенкеті, влаштованому в честь президента Центральної Африканської Республіки Джієн-Бедел Бокасса, категорично відкинув пропоновані раніше Совєтським Союзом приятельські відносини між СССР і КНР. Виступ віцепрем'єра Лі спровокував вихід із залі бенкету совєтського амбасадора Василія С. Толстікова і дипломатів сімох інших промосковсько наставлених країн. Лі, між іншим, відмітив, що „росіяни продовжують творити опінію про поліпшення відносин". Він відкинув такі намагання совєтських верховодів, назвавши їх „безпідставними мріями". При тому Лі заявив, що Китай продовжуватиме закордонну політику, визначену раніше покійним Мао Тсе-тунґом. Не згадуючи поіменно Совєтського Союзу, заступник прем'єра КНР засудив акції „паперового тигра" в країнах Африки. Закордонні кореспонденти відмічують, що помимо того, що Китай переслав був до Москви привітання з нагоди 59-ї річниці большевицької революції, то все одно не перестав атакувати Москви за її аґресивну політику. Після вислання привітання китайська пресова аґенція Гсінгуа закинула Совєтському Союзові ведення політики поневолення інших країн, кажучи, що тільки в Центральній і Східній Европі СССР втримує понад один мільйон військовиків. Також у привітанні президента Бокасса відчувалися нотки нападу на СССР за його аґресивну політику в Африці.

ЗСА наклали „вето" на членство В'єтнаму в ОН

Об'єднані Нації, Н.Й. — У понеділок, 15-го листопада, амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй, Вілліям Скрентон, в Раді Безпеки наклав „вето" на пропозицію прийняти комуністичний В'єтнам в члени цієї міжнародної організації, заявляючи, що робить це з уваги на те, що Ганой досі не передав інформацій про понад 800 пропалих без вісті під час в'єтнамської війни американських вояків. Скрентон заявив, що Ганой має ці інформації, але старається використати їх для того, щоб здобути „економічні та політичні користі", точніше, змусити ЗСА дати В'єтнамові „повоєнну допомогу". Амбасадор Скрентон твердив, що відмова Ганою передати інформації про пропалих без вісті вояків противиться Хартії Об'єднаних Націй, яка вимагає пошанування людських прав.

В Раді Безпеки 14 держав голосували за прийняттям В'єтнаму в члени ОН, а тільки ЗСА були проти, накладаючи „вето". Однак амбасадор Скрентон натякнув, що коли Ганой подасть інформації про „пропалих вояків", то Вашінґтон може „передумати своє рішення".

Заповідають Конференцію Виховних референток та учительок дошкілля

Вашінґтон (І.Л.). — Виховна референтура при Головній Управі СУА влаштовує Виховну Конференцію для Округ Ню Джерзі, Ню Йорку та Філядельфії у Вашінґтоні в днях 20 й 21 листопада ц.р. в приміщенні Дому св. Софії, 2615 30-та вулиця, Північний Захід, щоб пожвавити працю в виховній ділянці.

Конференція почнеться в 2:30 в суботу рефератом досвідченого педагога Анастазії Смеречинської на тему методики навчання в українських світличках, опісля Сестра Миронія, СПДМ, яка відбула вишкіл Монтесорі в Англії, говоритиме, як можна примінювати цю методу до українських світличок. В годині 7:30 веч. почнеться виміна досвідом учительок дошкілля й цією частиною проводитиме Дана Дикий з Чікаґо.

В неділю в год. 1:30 доповідатиме д-р Богдан Цимбалістий, психолог, якому дуже лежить на серці виховання нового покоління, а темою його доповіді буде: „Яку користь мають діти з етнічно-національного виховання".

Зголошення про участь приймає Марта Базарко, 13900 Rippling Brook Dr., Wheaton, Md., 20906, tel. (301) 460-3834.

В УКРАЇНІ СТВОРЕНО СЕКЦІЮ ГРОМАДСЬКОЇ ГРУПИ СЛІДКУВАННЯ ЗА ВИКОНАННЯМ ГЕЛЬСІНКСЬКИХ ПОСТАНОВ

Ню Йорк. „Радіо Свобода" інформує з Москви, що Громадська група для сприяння виконання постанов Гельсінкського домовлення повідомила про створення в Україні Відділу цієї Групи. У спеціяльному повідомленні, розповсюдженому серед закордонних кореспондентів в Москві, говориться, що Українську секцію очолює поет Микола Руденко, який є членом Совєтської секції організації „Міжнародна Амнестія".

В українську секцію Громадської Групи сприяння виконанню Гельсінського домовлення входить юрист Левко Лук'яненко, який відбув 15 років ув'язнення за націоналістичну діяльність і звільнений на початку цього року, та мікробіолог Ніна Строката, звільнена в грудні минулого року після чотирьох років позбавлення волі. Членами секції є також письменник Олесь Бердник і Оксана Мешко, яка була в свій час в'язнем сталінських таборів. Московським представником української секції є генерал Петро Григоренко, що перебував 5 років в психіятричній лікарні за свою боротьбу на захист права кримських татар повернутися на батьківщину. Голова Громадської Групи, член - кореспондент Академії Наук Вірменської ССР Юрій Орлов, повідомив, що новостворена Українська секція має замір зокрема виступати за те, щоб Україна, яка є членом Об'єднаних Націй, була репрезентована в наступному році в Беоґраді на нараді країн - сиґнаторів Гельсінського порозуміння.

НІНУ СТРОКАТУ-КАРАВАНСЬКУ ДАЛЬШЕ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ; ЇЇ ЖИТТЯ ЗАГРОЖЕНЕ

Вашінґтон (УІС „Смолоскип"). — З України дісталися сюди інформації, що Ніну Строкату-Караванську, довгорічного політв'язня, дальше переслідують і що її життя під великою загрозою.

Згідно з одержаними вістками, після звільнення з ув'язнення в грудні 1975 року, Ніна Строката перебувала на засланні в невеличкому містечку Таруса, на південь від Москви. Їй було заборонено повертатись в Україну і виїздити поза Тарусу. Хворіючи дальше на ракову опухлину в грудях, Н. Строката при допомозі своїх друзів, пробувала пройти докладні оглядини на московському Онкологічному Інституті. Заходи ці і старання не дали жадних результатів і Н. Строкатій не дозволено на поїздку до Москви. Не маючи змоги лікуватись в Тарусі, при дальшому поширенні опухлини, яка може перемінитись в смертельну хворобу, життя Н. Строкатої більше загрожене, як будь-коли дотепер.

З Києва повідомляють, що перебуваючи в ув'язненні, Н. Строкату кілька разів возили на лікарські оглядини до Ростова на Дону і вона одержувала хоч деяку медичну опіку. Після звільнення цю опіку припинено і її прирікають на повільну смерть.

Коли в ЗСА стало відомо, що Н. Строката була звільнена після відбуття повного строку ув'язнення, Американське Товариство для Мікробіології (АСМ) вислало їй членську виказку АСМ з супровідним листом екзекутивного секретаря АСМ Р. Сарбера, який повідомляв її, що вона є повним членом Товариства, яке нараховує 24 тисячі членів в різних країнах світу.

Відмічуючи довгорічні заходи в обороні Н. Строкатої, які проводив безперервно д-р Андрій Зварун, Президент АСМ, д-р Г. Р. Вітлей, листом з 26 травня 1976 р. ґратулював йому за його старання і його працю для неї. Багато зрозуміння і піддержки у цих заходах виявили д-р В. Ліцкі з Массачусетського університету, д-р Р. Ф. Акер, екзекутивний директор АСМ, д-р Р. В. Сарбер, екзекутивний секретар й інші.

Після опублікування на Заході відкритого листа Н. Строкатої до американських мікробіологів з 21 березня 1976 року, її почали наново переслідувати — не доручають закордонної пошти і видань АСМ, викидають з мешкання, не дають змоги влаштуватись на працю, як рівнож не доручили виклику американських мікробіологів прибути до ЗСА на відвідини.

В часі посиленої нагінки совєтських властей на Н. Строкату, одинокого члена АСМ з України і одного з п'яти з цілого СССР, в акцію проти її оборони включився співробітник Інституту Мікробіології Чехо-Словацької Академії Наук д-р З. Регачек. В обширному листі до „Вістей АСМ" (ч. 9, 1976) під заголовком „Міжнародна співпраця в науці", наголошуючи принципи міжнародної наукової співпраці, зокрема між СССР і ЗСА, З. Регачек, між іншим пише:

„В протилежності до цих принципів, котрі можна характеризувати, як тріюмф рації, випадки атак проти цього розвитку дальше існують. Я з прикрістю мушу ствердити, що одна така спроба знайшла собі дорогу до „Вістей АСМ", які видає Американське Товариство для Мікробіології. Як старий член цього Товариства і як громадянин Чехо-Словаччини, мені важко погодитися з фактом, що АСМ, яке у своєму професійному журналі завжди старалося реалістично підходити до факту різниць між двома світовими системами, тепер заперечує цю політику в статті А. А. Зваруна („Вісті АСМ", 42:39, 1976)."

До цього листа чеського вченого З. Регачека, редакція „Вістей АСМ" дала такий свій коментар: „Ані АСМ, ані „Вісті АСМ" не заперечують своєї політики у цьому відношенні. „Стаття А. А. Зваруна" не була „статтею", а була листом, опублікованим у цій самій секції. В секції листів до „Вістей" читачі (а не редактори і не АСМ) говорять в контроверсійний спосіб про контроверсійні справи. Як члени АСМ, обидва — д-р Зварун і д-р Регачек мають право висловити свої погляди в цій секції. Ми, редактори, інакше поступати не можемо".

У відповідь на листа д-ра З. Регачека, у „Вістях АСМ" (ч. II, за листопад 1976 року) появився дуже короткий лист д-ра А. Зваруна:

„Я хочу подякувати д-рові Регачекові за його лист („Вісті АСМ", 42:519, 1976). Він перший з ССР країн визнав нашу спробу допомогти Ніні Строкатій. Я приємно заскочений, коли він думає, що я особисто можу розірвати між на[ро]дну наукову співпра-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holi days by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відчули небезпеку

Активність совєтської воєнної фльоти на Індійському і Тихому океанах, та розбудова на Полінезійських островах військових баз поважно затривожили Австралію, Нову Зеляндію і частинно Японію, безпека яких опинилася під безпосередньою загрозою тієї фльоти та шантажу її амбітного головнокомандувача маршала Сергея Георгієвича Горшкова, який відкрито і бундючно заявляє, що внедовзі „червоний прапор майорітиме на всіх морях". Консервативні уряди в Австралії і Новій Зеляндії не тільки перестерігають сьогодні перед активністю збільшеної совєтської фльоти на прибережних водах їхніх країн, але відверто закликають до збільшення військових бюджетів і до скріплення своїх власних сил, які могли б, хоч в початковій стадії, ставити спротив агресивній силі совєтсько-російських імперіялістів. Прем'єр-міністри, австралійський і новозеляндський Фрезер і Мулдави, при тому відмітили, що попередні уряди їхніх країн, які знаходились в руках соціялістів, занедбали оборонну справу і відсунення їх від керівництва було якраз на часі, бо обидві країни потребують цілковитої зміни своєї воєнної стратегії та приділення більшої уваги справам оборони.

Досі Австралія і Нова Зеляндія, хоч формально належали до оборонного пакту трьох держав — Австралії, Нової Зеляндії і ЗСА (званого АНЗУС) і користувалися охороною ЗСА, то за часів урядування соціялістів цю військову пов'язаність обмежено до формальности, а практично вона не існувала. Сьогоднішні уряди хочуть не тільки цю співпрацю відновити, але намагаються до цього [illegible] притягнути також інші держави на цьому об[illegible], як також поліпшити та розбудувати свою влас[illegible] оборонну силу. Доказом таких старань можуть послужити останні маневри австралійських військ, переведені на [illegible] водах і островах, у яких взяло участь понад 11 [illegible] австралійських вояків, велика частина летунства, воєнні кораблі і 3.500 американської морської піхоти. Завданням маневрів було встановити, в якій мірі Австралія і Нова Зеляндія спроможні контролювати рухи ворожих кораблів вздовж своїх північних берегів помимо 19.000-кілометрової довжини, і бодай тимчасово, у випадку потреби, здержати висадку ворога на австралійський континент. Міністер оборони в теперішньому уряді Австралії і гострий критик політики уряду соціялістів Джім Кіллен заявив недавно, що Австралія знаходиться у виїмково загроженому положенні і проблему оборони вона мусить розв'язати якнайскоріше, якщо не бажає стати жертвою шантажу великої совєтської морської потуги. На думку міністра Кіллена нові електронічні винаходи, інсталяція яких розпічнеться незадовго на водах Австралії і на берегах, може частинно поправити занедбану оборонну систему. Натомість історія доказує, що нічого не допоможуть Австралії та іншим західнім країнам нові винаходи, якщо вони не змінять своєї політики і продовжуватимуть корисний для Москви детант.

Пощастило витягнути з дна моря літак „Ф-15"

Вашінґтон. — У четвер, 11 листопада, члени військової фльоти ЗСА, з допомогою залоги західньонімецького цивільного корабля „Таврус", витягнули з дна Атлантійського океану, недалеко від берегів Шотляндії, джетовий літак типу „Ф-15", який два місяці тому впав з літаконосця „Джон Ф. Кеннеді". Згаданий тип літака — це наймодерніший боєвий літак американських повітряних сил і Вашінґтон побоювався, що він може попасти в руки совєтів, бо один совєтський корабель був свідком випадку, коли 14-го вересня цей літак впав із покладу літаконосця. Вже 31 жовтня залога американського підводного човна витягнула з того потонулого літака дуже секретну ракету типу „Фенікс", а сам літак пощастило витягнути щойно минулого четверга.

НОВА КЛЯСА

Мюнхен (П. Ф.). — 4 листопада в Москві та всюди в СССР відбулося святкування з нагоди 59-их роковин большевицького перевороту, який зорганізував Леон Троцький, а очолив, як голова „совєтського уряду" Ленін. Трудно знайти в історії народів XIX і XX століть подію, яка так захопила б фантазію і надії мільйонів людей.

Демагогія провідників большевицької партії обіцяла світові щастя, негайно й безумовно. Не те „щастя, що прийде по наших аж кістках", про яке писав Іван Франко. Однак сталося зовсім інакше. Замість свободи й добробуту, що їх обіцяли вожді большевицької партії, прийшла „Горобина ніч, всі шляхи в крові" (слова поета Павла Тичини). Ленін, коли вернувся до Петрограду з Швайцарії в квітні 1917 року, назвав Росію „найвільнішою в світі країною". Але він створив режим партійної тиранії, основаної на терорі. Замість добробуту настала господарська руїна, голод, від якого умирали мільйони людей, а найбільше в окупованій „червоною армією" Україні. Ленін не скасував клясових привілеїв, як обіцяв у статтях і промовах. Він створив нову панівну клясу, що використовує всі вигоди, які дає монопольна, неконтрольована влада.

Ще й досі є в світі чимало людей, засліплених пропаґандою, котрі вірять в „доброго Леніна", що нібито діяв правильно й успішно „в інтересі трудящих", але, мовляв, наслідники вождя перекрутили наміри Леніна і пошкодили „жовтневій революції". Цю „ленінську леґенду" треба рішучо відкинути. Факти й свідчення сучасників „Жовтневої революції" дають іншу картину життя народних мас під „владою робітників і селян", як називала свій режим комуністична пропаґанда.

Курт Гаєр, діяч Незалежної Німецької Соціял - демократичної Партії (1891-1967), був у Петрограді й Москві на початку 1921 року. В Москві діяв від 1919 року „Комуністичний Інтернаціонал", що плянував викликати пролетарську революцію на всім світі, а насамперед в індустріяльних країнах Західньої Европи. До Комінтерну пристала була на деякий час і партія німецьких „незалежних соціял-демократів". Гаєр був посланий у Москву з Берліну року 1921-го і про це він написав у своїх споминах — книзі під заголовком „Революційна ілюзія".

Гаєр їхав у „країну робітників і селян" з великими надіями, хотів побачити досягнення большевицької революції, що обіцяла трудящим дуже багато. Але вже при в'їзді в Росію, на кордоні, настало розчарування: приїжджих вітав напис на дошках — „Пролетарі всіх країн, єднайтеся"; але дошки були неакуратно скріплені і це акуратному німцеві не подобалося.

Бувши в Петрограді, Гаєр провідав комісара Зінов'єва, що був „царем і богом" у цілому великому місті. Застав він комісара при „відповідальній роботі": Зінов'єв показував своєму гостеві з Німеччини розкішно надруковані портрети комуністичних ватажків, що діяли в різних країнах, і був гордий таким „досягненням". Гаєр подумав, що Зінов'єв мав би подбати про важливіші справи в голодному місті і не марнувати часу такими пустяками.

Гаєр поїхав до Москви в сальоні - вагоні Зінов'єва. На станціях залізниці товпилися люди, ждали дні і ночі поїздів, але сальон-вагон Зінов'єва був для простих смертників недоступний. На станціях Гаєр бачив селянок, що приносили на продаж єдиний товар, який мали: двоє або троє яєць...

В розмові з Гаєром у сальон - вагоні Зінов'єв хотів довідатись від свого гостя про можливості комуністичної революції в Німеччині. Чому? Бо, як казав Зінов'єв, „країна совєтів" перебувала після перемоги в громадянській війні в руїні, людність голодувала. Зінов'єв боявся повної інтервенції ворожих держав, бо це завалило б комуністичний режим. Комуністична революція в Західній Европі і насамперед у Німеччині, — казав Зінов'єв, — облегшила б положення большевицького режиму в Росії. Комуністична революція в Західній Европі принесла б нові надії населенню Росії, яке було розчароване большевицьким режимом у себе.

У Москві Гаєра повели в Кремль, і там у розкішному палаці його зустрів сивий слуга, що знав порядки з часів царської влади. Він услужливо зняв шубу з німецького гостя і поводився з ним так, як звик трактувати царських міністрів і генералів.

Гаєра запрошено на засідання Центрального Комітету большевицької партії, на чолі з Леніном. Учасники засідання просили Гаєра дати звідомлення про положення в Німеччині, бо надіялися на пролетарську революцію.

Однак Гаєр сказав, що спроби повстань у Німеччині показали їх безнадійність. Його партія незалежних соціял - демократів може тільки вести пропаґанду і змінити свою організацію. Всяке повстання привело б тільки до перемоги реакції. Але Ленін ще розпитував Гаєра про ситуацію в Німеччині і ставив питання:

„Чи ви готуєтесь до масових виступів, чи ми можемо сподіватися масових акцій у великому розмірі"? Гаєр не

(Закінчення на стор. 3-ій)

О. Зінкевич

ОБОРОНА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

(2)

Ці політв'язні навіть в ув'язненні не припиняють боротьби, а продовжують її всіма можливими мирними засобами, у відміну від в'язнів повоєнних років, які влаштовували повстання (Норильськ, Кінґіра) і боролися навіть зі зброєю в руках.

Нав'язуючи до вищесказаного, виринає дуже основне і принципове питання моралі оборони.

II. Мораль оборони українських політичних в'язнів

Багато організацій і окремих осіб, які займаються справами оборони, дуже часто зустрічаються з питанням, що оборона дає політв'язневі, шкодить вона чи допомагає, як на різні оборонні акції реагує совєтський режим. Оборона заторкує життя політв'язня у двох площинах:

1). Оборона як моральна піддержка.

Оборонні акції вказують в'язневі, що в Україні і поза її кордонами про нього не забули, від нього не відреклися, про нього пам'ятають, він не осамітнений. Ідеї, за які його ув'язнили, хтось визнає, поширює, здобуває для них визнавців і прихильників.

2). Оборона, як практична піддержка.

Сьогодні совєтський режим опинився в такій ситуації, що він не може не рахуватися з публічною опінією в Західньому світі. Під тиском цієї опінії, при рівночасній гідній поставі самих політв'язнів і їхніх родин в Україні, він мусить іти на деякі уступки (найбільш промовисті приклади: Л. Плюща випущено на Захід, В. Мороза і М. Руденка не запроторено до психіятричних тюрем, родині І. Калинця повернено кошти подорожі на відвідини, коли ті відвідини були заборонені і про що адміністрація не повідомила родину).

Якщо колись можна було ще дискутувати, чи акції в обороні політв'язнів допомагають чи шкодять, то сьогодні це питання стало бездискусійним, а якщо так, тоді слід здефініювати дуже точно, яку працю і які акції можна вложити в зміст слова оборона?

На питання, що таке оборона, можна відповісти:

Оборона — це організування публічної опінії по стороні ув'язнених, почерез:

а. виступи чужинецьких організацій і окремих діячів в їхній справі;

б. збирання підписів під петиціями до міжнародних організацій і совєтських чинників;

в. влаштування мирних демонстрацій;

г. публікування інформаційних матеріялів про них в чужих мовах;

ґ. видавання в чужих мовах і розповсюднювання їхніх творів і творів про них;

д. писання до них листів і привітів з різних нагод;

е. виступи в їхній обороні і в їхній справі на різних міжнародних і чужинецьких форумах;

є. публікування статтей про них і писання листів до чужинецьких видань в їхній справі;

ж. старання і заходи про їхнє членство в різних міжнародних і чужинецьких організаціях (напр. Н. Строката — єдиний член Американської Асоціяції для Мікробіологів з України);

з. активна праця в тих міжнародних і чужинецьких організаціях і комітетах, які займаються їхньою обороною (Міжнародна Амнестія, напр.).

Це є приблизно те, що охоплює поняття оборони і те, що ми повинні робити і в чому анґажуватися.

Коли йдеться про українські комітети і організації, які займаються питанням оборони, то у нас є дві основні категорії організацій, які специфічно займаються питаннями оборони:

А. Перша категорія.

До цієї категорії слід зарахувати (хронологічно):

1). „Смолоскип — Організація на оборону Людських Прав в Україні", яка була створена зразу після повторного засудження В. Мороза в листопаді 1970 р.;

2. Комісія Людських Прав СКВУ, яка почала більш систематично займатися обороною українських політичних в'язнів, почавши від II-го СКВУ (1972 рік);

3. Комітети Оборони В. Мороза, або комітети з іншою назвою з тими самими цілями, які були льокально творені, почавши від січня 1974 р., з ініціятиви ЦЕСУС і деяких крайових студентських організацій, а також при допомозі льокальних Відділів УККА й інших організацій;

4. „Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів", який створено в квітні 1971 року і який займається обороною крім українських, також обороною політв'язнів інших національностей СССР і східньо-европейських країн.

Б. Друга категорія

До цієї категорії слід зараховувати суспільно-громадські, жіночі, молодечі, професійні, релігійні, наукові організації, комітети й установи, які або ініціювали, або були допоміжними в реалізації різних оборонних акцій.

Як в усіх різних плянах, проєктах і здійснованні їх, так і тут були позитиви й неґативи в оборонній роботі.

До позитивів слід зарахувати:

1. Нашій спільноті вдалося вперше вийти на міжнародний форум, перебороти упередження чужинецьких чинників і чужої преси і доказати, що ми можемо поставити оборонну працю не гірше, як напр., жиди. Поруч них, з усіх націй СССР ми, чи не єдині були спосібні на великі й успішні акції.

2. За цілу нашу історію — це вперше в останніх роках ми дістали найбільший розголос для української справи і для українських політичних в'язнів.

3. Різні групи, які специфічно займаються обороною політв'язнів, підготовили і розповсюдили, згідно з приблизним підрахунком, понад один мільйон інформаційних видань — брошур і памфлетів — про українських політичних в'язнів.

4. Зусиллями молодих українських діячів, редакторів і перекладачів, вдалося видати англійською мовою два видання творів В. Мороза, 7-8-ий випуск підпільного „Українського Вісника" під назвою „Етноцид українців у СССР", 6-ий випуск „Українського Вісника", „Більмо" М. Осадчого французькою і англійською мовою, „Собор у риштованні" Є. Сверстюка.

5. Зібрати приблизно пів мільйона підписів під різними петиціями в обороні українських політичних в'язнів.

6. Взяти участь в міжнародних конференціях і зустрічах, на яких ставлено справи українських політичних в'язнів, — конференція ОН в справі колоніялізму в Норвеґії; конференція ОН Міжнародного Року Жінки в Мехіко; переслухання Сахарова в Копенгазі; конференція ОН „Габітат", Ванкувер; XXI-ші Олімпійські Ігри, Монтреаль; співучасть в різних виступах на оборону політв'язнів.

До неґативів слід зарахувати:

1. Дотепер не вдалося створити координуючого чинника всіх оборонних акцій в крайовому маштабі, цебто не вдалося створити централі всіх оборонних комітетів в рамцях УККА чи поза ним.

2. Різні виступи і акції льокального характеру не були узгіднені між собою, синхронізовані, централізовані чи спільно пляновані.

3. В ЗСА — Відділи УККА, окремі організації і комітети абсолютно замало розповсюднили творів українського самвидаву англійською мовою у своїх місцевостях (твори В. Мороза, „Етноцид", „Катаракт").

4. На оборонні акції і на видання творів українського самвидаву, за винятком Головного Уряду УНС, інші громадські, професійні, забезпеченеві організації не дали жадної, або майже жадної фінансової допомоги.

З'ясувавши стан оборони і будучи в переконанні, що оборона українських політичних в'язнів не лише потрібна, але й конечна, на цьому місці можна зробити такі конкретні пропозиції:

1. Призначити 15% бюджету УККА на оборону українських політичних в'язнів в СССР, дуже точно розпрацьовуючи розподіл цих фондів на окремі дуже специфічні проєкти.

2. Покликати до життя, при фінансовій допомозі УККА, постійну Конференцію всіх діючих і зацікавлених справою оборони комітетів і організацій з такою ціллю:

а) відбувати раз на півроку спільні наради;

б) плянувати акції оборони в крайовому маштабі на піврічний період;

в) координувати окремі

(Закінчення на стор. 3-й)

СОВЄТСЬКА ПЕПСІ

(ст) Завдяки совєтсько-американській „відлизі", до якої дійшло в 1970 році, люди в СССР п'ють масово Пепсі, заготовлювану в єдиній покищо фабриці в Новоросійську над Чорним морем. В 1975 році фабрика вислала до крамниць 50 мільйонів пляшок того напою. Одна пляшка коштує 40 копійок, у цьому 9 копійок, як застав за пляшку, — ці копійки дістає покупець, як принесе назад порожню пляшку, Одначе, фабрика одержала назад з крамниць лише 30 мільйонів порожних пляшок. Багато пляшок залишають собі люди на пам'ятку, а збирачі для колекції, як це роблять і з іншими речами. Найбільше Пепсі фабрика висилає до лікувального міста Сочі над Чорним морем, теж і до інших лікувальних місцевостей в усьому СССР, а навіть до Москви. Більше як 20 мільйонів порожних пляшок лежать порозкидувані по різних місцях СССР. Фабрику в Новоросійську відвідав 1974 року Брежнєв і в книзі для гостей написав, що йому було приємно бачити, як „фабрика працює для добра совєтських людей". Побіч вивіски при вході до фабрики стоять два написи, які хвалять партію, називаючи її „розумом, честю і сумлінням епохи". У фабриці працює приблизно 85 робітників, головно жінок, які заробляють, мовляв, місячно коло 200 рублів. Вони наливають річно 60 мільйонів пляшок.

Устаткування для продукції приходить із Західньої Німеччини, концентрат „Пепсі" доставляє ірляндська підприємство з міста Корк раз на три місяці в охолоджуваних тягарівках. Совєтська фабрика виробляє етикети, капслі й синьожовті скриньки з політелени для доставки пляшок, а теж і пляшки. Пепсі стає чимраз більше популярним напоєм в СССР, тому до 1979 року мають збудувати ще нові фабрики в Москві, Ленінграді й Талліні (Естонія) і ще одну в Новоросійську. За технічне устаткування мусить СССР платити Німеччині в долярах, згідно з умовою, і так само ірляндській компанії в місті Корк за концентрат. Завдяки тому, що в ЗСА п'ють люди чимраз більше совєтської „водки", СССР має змогу платити долярами Німеччині й Ірляндії.

Григорій Костюк

Е. СКРІБ НА УКРАЇНСЬКІЙ СЦЕНІ

(Про виставу „Склянка води" у Студії мистецького слова Лідії Крушельницької)

Студія мистецького слова Лідії Крушельницької ризикувала вирватися з кола чисто українського репертуару й поставити щось нове. Цим новим була комедія Ежена Скріба „Склянка води", прем'єра якої відбулася 7 листопада 1976 р. в театральній залі Фешин Інституту в Ню Йорку. Це, можна сказати, подія для українського театру взагалі, а для Студії мистецького слова — зокрема. Колись, ще в давні передреволюційні часи, деякі комедії Е. Скріба переклав був В. Самійленко. Вони потрапили було на українську сцену. Але „Склянки води", як мені пам'ять не зраджує серед тих постанов не було. І це, здається вперше ця французька комедія, який у цьому році минає сто тридцять років, появилася на сцені українського, до того ж еміґраційного театру. За це належить подяка Юрієві Шереху, як перекладачеві й Лідії Крушельницькій, як режисерові-поставнику.

Знаємо, що були побоювання: чи прийдуть глядачі, чи виповнять залю? Бо кому може промовляти до серця „Склянка води" якогось французького комедіолога? На старше й середуще покоління надій було мало. Воно, мовляв, наскрізь ідеологізоване. Воно ходить тільки на ті вистави, де зі сцени летять патріотичні монологи. Більше сподівалися на молодь. Вона, дехто запевняв, хоче бачити на сцені історію і людей того світу, в якому родилася й виросла. Звідси йшов деякий оптимізм. Так настав 7-ий листопад 1976 — день випробувань і артистів і глядачів. І що ж він приніс? Насамперед, ще далеко до початку прем'єри заля була виповнена по береги і можна було відразу переконатися, що виповнили її глядачі саме старшого і середущого покоління. Отже міт про повну „ідеологізацію" цього покоління відпав. Прийшла, звичайно, й молодь. Але не в такій масі, як сподівалися. На око кажучи, серед глядачів молоді було не більше 10-15 відсотків

Для кожного режисера і для кожного артиста дуже важливим і показовим є ступінь активного контакту з глядачем. Як же було на цій виставі з цим? Вже в початкових актах дії, коли Скріб майстерно в'язав перші вузли гострої інтриги своєї дотепної комедії, коли поступово розкривався образ бідного провінційного англійського шляхтича Мешема, що завдяки дрібному випадку потрапляє на посаду хорунжого ґвардійського полку при дворі королеви Анни і тут стає центром любовних зацікавлень деяких високопоставлених пань (ролю цю досить дотепно виконує Ростик Декайло)! з другого боку, коли віконт Болінбрук з заплутаного в боргах і остаточно збіднілого аристократа переростає в могутню фіґуру члена Палати громад, в талановитого промовця, спритного інтриґана і журналіста, перед пером якого тремтить головнокомандувач армією лорд Марльборо (ролю цю добре виконав Орест Кебало); або, коли на сцену виходить фаворитка королеви княгиня Мальборо і розгортає перед глядачами свій хист жінки твердої, рішучої, відважної й цим дає відчути, що вона є більшим генералом ніж її чоловік і більшою королевою ніж королева справжня (цю ролю талановито зіграла Ліда Прокоп); і нарешті, коли на сцені появляється Абіґейл, ніжна, розгублена, ніби перелякана дівчина, наречена Мешема, недавня працівниця ювелірної крамниці, яка знову ж таки через дрібний цікавий випадок потрапляє в оточення королеви (Стефа Назаркевич вдало перевтілилась у цей складний образ), — то публіка сиділа тиха, мовчки, як заворожена. Видно було, що вузли інтриґ взяли її за душу, й вона, затаївши дихання, вичікувала, що ж буде далі? Чекати довго не довелось. Вже в другій, а особливо в третій діях, коли характери образів були окреслені і конфліктні колізії давали вже несподівані, п а р адоксальні розв'язки, а поруч з цим зі сцени феєрверком почали летіти гострі дотепи, сатиричні зауваги й б'ючкі, колючі слова, — публіка відразу стала активним співучасником дійства: спонтанний дружній сміх й активні оплески вибухали до кінця вистави. Це значить, що контакт між глядачем і сценою встановився добрий.

Прем'єра „Склянки води" закінчилась успішно. На сцену вийшли всі учасники вистави на чолі з мистецьким керівником Лідією Крушельницькою. Публіка ентузіястично вітає. І саме в цей момент, на залі, серед публіки, нам пощастило підслухати такий діялог:

Якихсь двох ентузіястів настирливо гукали: автора! автора! На сцені дійсно бракувало автора. Але їх сусідка резонно зауважила:

— Панове, автор помер більше, як сто років тому.

— Та ні, ми автора перекладу викликаємо. Хто переклав?

— Переклав Юрій Шерех. Так і на програмці значиться., — відповідає пані.

— Отож, автора перекладу! Шереха! — невгавають ентузіясти.

В цей момент невідомий баритональний голос збоку зауважує:

— Не старайтесь, Шерех теж помер.

На це перша пані гостро кинула:

— Що ви, пане, вигадуєте? Як помер? А який же то Ю. Ш., що є безумовно Юрій Шерех, кілька днів тому в „Свободі" написав статтю „Перед склянкою води", де виразно говорить про цю комедію, як свій переклад. Більше того, він там навіть каже, що в травні цього року сам особисто дивився на виставу „Склянки води" в Комеді Франсез, у Парижі. А Ви — помер!

— Шановна пані, — відповів баритональний голос, — я кажу те, що вичитав у вступній статті проф. Юрія Шевельова до збірки статтей Юрія Шереха „Не для дітей". Там ясно написано, що Шерех помер...

На жаль, цей цікавий діялог було заглушено новою бурею оплесків. Учасники вистави ще раз приймали вислів масової подяки глядачів.

Лідія Крушельницька має підстави пишатися успіхом. Їй удалося шляхом наполегливої праці створити те, що називається ансамбль. На сцені виступила витренувана, зіграна група здібної молоді. Ті недоліки, які були, при дальшій праці напевне будуть усунені. Дотримання стилю доби до певної міри позначилось і в хореографії, і в оформленні, і в костюмах і, навіть, в меблях. Відчутним вкладом в успіх вистави є музичні точки композитора Ігоря Соневицького. Не кричущі, дуже згармонізовані з сюжетним розвитком комедії, музичні вставки композитора, завжди надавали тій чи іншій ситуації саме належного їй настрою.

Бодай кілька слів про нашу артистичну молодь. Ліда Прокоп виявляє дані справжньої здібної артистки. Трудну ролю княгині Марльборо вона зуміла тонко і вдумливо провести до кінця. Мені видається, що вона може вже подолати складні психологічні ролі. Рена Сафян в ролі королеви Анни і Стефа Назаркевич в ролі Абіґейл, досягли належного мистецького перевтілення й граційно виконали свої ролі. Орест Кебало виказав талант майстра інтриґи й сценічного гострослова. При дальшій наполегливій праці він має дані вибитися на доброго майстра. Решта ансамблю були на своєму місці й є підстави сподіватися на їх дальший мистецько-артистичний зріст.

Поставою комедії „Склянка води" Студія мистецького слова Лідії Крушельницької поширила свій репертуар і ніби стала на вищий ступінь своєї праці. Це добрий знак. На добрих европейських зразках може і повинна зростати наша артистична молодь. Але чи значить це, що добрі зразки можна знайти тільки в з а х і д н і й драматургії? Ні, такі д о б р і зразки можна знайти і в українській драматургії. Вона, від В. Винниченка починаючи, дала вже чимало цікавих, глибоких і близьких тематично нам драм і комедій. Пригадаймо, з чого починав Молодий театр у Києві під керівництвом Леся Курбаса чи Незалежний театр у Львові під керівництвом Загарова. Вони теж брали орієнтацію на західньоевропейський театр, його репертуар, але одночасно використовували успішно, все те нове, що дала тоді вже українська драматургія. Приклади гідні наслідування.

Остання вистава Студії мистецького слова засвідчила, що український театр в Ню Йорку є, й одночасно є активний і спраглий доброї п'єси глядач. Сподіваємось, що при тісній співпраці цих двох чинників українське театральне життя знову займе належне йому місце в нашій громаді.

НОВА КЛЯСА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дав Ленінові бажаної відповіді. Очевидно, це викликало у большевицьких вождів велике розчарування.

Ґаєрові дали розкішну кімнату з купальнею в готелі „Люкс", де жили також інші закордонні члени Комінтерну. Гостям давали дуже добрі обіди. Однак, деякі комуністичні ватажки вередували: мовляв, страви їм не смакують... На ці протести членів „нової кляси" вигукнув директор готелю:

„Наші люди голодують. Чи ви не бачите черги перед пекарнею на недалекому розі, де жінки днями й ночами ждуть хліба"?

Ґаєр ходив вулицями й площами Москви з німкенею, що знала російську мову. Біду й нужду він побачив на кожному кроці. На одному передмісті Москви з двору неосвітленого дому вийшла молода, гарна дівчина. Вона почула німецьку мову і благала Ґаєра, щоб він одружився з нею і взяв з собою теж її недужу матір до Німеччини...

Ці відвідини Москви розвіяли всі ілюзії Ґаєра щодо „пролетарської революції". Але скільки ще є таких, що не хочуть бачити жорстокого, егоїстичного панування нової кляси комуністичних бюрократів у диктаторських країнах.

В Албанії проходить післяз'їздова чистка в компартії

Відень, Австрія. — Ройтер інформує, що в Албанії продовжується післяз'їздова чистка в компартії. Енвер Гоксга, переобраний генеральний секретар компартії, наказав замінити двох заступників прем'єр-міністра і перевести їх на нижчі пости в партії і уряді. Спіро Колека і Ксафер Спанію були черговими жертвами чистки. Першого перевели на інше „відповідальне становище"; другого переведено з прем'єр-міністра на міністра індустрії і копалень. Зроблено також інші пересунення на найвищому щаблі. Пресові аґенції повідомляють, що сотні албанських комуністів були викинені з партії і позбавлені їхніх становищ в уряді.

„ЕЛЕКТРА" В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. — Театральна Студія молоді з Філядельфії, яка існує при „Театрі у п'ятницю" під керівництвом Володимира Шашаровського, поставить тут в суботу, 20-го листопада ц. р. о год. 7-ій вечором в залі Роберто Клементи Гайскул (ріг Дивижен і Вестерн евеню) „Електру", п'єсу у двох діях з інтермедією (за старогрецьким мітом) Ярослава Климовського в драматичному опрацюванні В. Шашаровського. Постанова: В. Шашаровський, асистент режисера і сценограф: Роман О. Швед, музичне оформлення: Михайло Шкварко, картини-з'яви: Софія Лада, костюми: Юлія Шашаровська. Виставка проходитиме під патронатом Відділу УККА і Театральної Студії Мо[illegible] парафії свв. Володи[illegible].

ОБОРОНА УКРАЇНСЬКИХ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

виступи в обороні політв'язнів;

г) узгіднювати видання інформаційних матеріялів про українських політичних в'язнів та собі взаємно допомагати у їх підготовці;

ґ) плянувати розповсюджування творів українського самвидаву англійською мовою й інформаційних матеріялів про події в Україні.

3. Покликати 3-5-членну Комісію об'єктивно думаючих викладачів американських високих шкіл, які б розглядали видані чи підготовлювані до друку твори українського самвидаву в англійській мові і які були б компетентним і рішаючим чинником рекомендувати масове розповсюдження їх серед чужого оточення Відділами УККА, Комітетом оборони й суспільно-громадянськими організаціями.

4. Розпочати негайно акцію оборони українських політичних в'язнів двох категорій:

а) тих, які незаконно сидять в психіятричних тюрмах;

б) тих, які сидять по 20 і більше років в тюрмах і концтаборах за участь в українському визвольному русі.

5. Підготовити спільними зусиллями зацікавлених і компетентних організацій і осіб посібник для українців, які їдуть на відвідини в Україну, з інформаціями практичного характеру відносно їхньої гідної поведінки в Україні і можливостей включитися в оборону політичних в'язнів і української справи в часі таких поїздок.

6. Доручити Комісії Дослідів Сучасної України влаштовувати в більших місцевостях українського поселення студійні конференції, присвячені розглядові дійсности в Україні та для більш активного включення української громади в оборону українських політичних в'язнів і в акції проти нищення релігії, релігійних та історичних пам'яток в Україні й на оборону законних прав українського народу.

7. Поробити відповідні заходи перед американськими урядовими чинниками, щоби українських втікачів з Совєтської України скеровували для влаштування в цій країні в українські установи і в першу чергу до ЗУАДК.

8. Зобов'язати нову Екзекутиву УККА, щоби вона закуповувала відповідну кількість англомовних творів українського самвидаву для розповсюдження серед американських політичних діячів, чужинецьких амбасад і місій до ОН в ЗСА.

Хоч частинне здійснення цих проєктів буде доказом нашої національної і державницької зрілости, заанґажує нашу спільноту, як зрілий своїх завдань національний чинник, в конкретну і дуже практичну допомогу нашому народові в Україні.

Здійснюючи ці проєкти, ми доказуватимемо, що за нашими патріотичними заявами і деклараціями стоять конкретні і дуже практичні діла, які так дуже потрібні сьогодні їм — в Україні.

Перед виставкою Василя Панчака

В одній із виставових заль Українського Інституту Америки в Ню Йорку (2 Вест 79 вулиця) буде відкрита в неділю 21-го листопада ц. р. виставка олійних і пастелевих картин одного зі сеньйорів нашого образотворчого мистецтва, Василя Панчака. Виставка охоплюватиме понад 40 малярських праць цього невсипуще працьовитого і всеціло відданого малярству протягом усього свого життя артиста-маляра і триватиме два тижні.

Виставлені малярські праці Василя Панчака, мальовані переважно протягом цьогорічних літніх місяців, коли мистець перебував, як щорічно, у Кеткильських горах. Отже, це в першу чергу — гірські пейзажі, насичені соняшними барвами літнього дня або притишені тінистими передвечір'ями. Але, крім цього, будуть виставлені ґрайливі кольорами картини з квітами, а також кілька композицій. Не поминув мистець рівнож релігійної тематики, і декілька картин цього роду будуть репрезентовані на виставці. Всі ці картини переважно ще не були ніде виставлювані, хоча для повнішого образу мистець заміряє ще виставити кілька давніших композицій (між ними одну — відзначену на американській виставці), але загальний тон надаватимуть усій виставці нові його мистецькі праці.

Василь Панчак, один із найстарших віком живучих наших мистців, який ще від юнацьких років проживає у ЗСА і тут уже закінчив свої мистецькі студії. Він відомий не лиш українському громадянству ЗСА і Канади, але й у американських мистецьких колах, бо виставлявся протягом своєї близько 55-річної мистецької праці і в Парижі, і у Ню Йорку в кількох американських галеріях і музеях.

Виставлені картини Василя Панчака мальовані головним чином олією або олійною пастелею. Вони лагідним кольоритом і нерідко щиро настроєві, мають багато світла та ясности і відчувається у них своєрідна українськість кольориту і настрою, такі прикметні для усієї творчости цього мистця.

А. Б.

Ділимось сумною вісткою з Рідними і Знайомими,
що 12 жовтня відійшов у вічність

Бл. п.

ОНУФРІЙ МАЛЬҐІВСЬКИЙ

Похорон відбувся в Детройті, Міш.
В сороковий день смерти буде відправлена
21 ЛИСТОПАДА 1976 р. о год. 8:30 рано
СЛУЖБА БОЖА
в церкві СВ. НИКОЛАЯ, в ГУДСОН, НЮ ЙОРК
У смутку і горю залишились:
Дружина і Син в Україні
Брат Микола з дружиною Катерина і діти,
Дарія, Ігор і Марія в Америці
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку повідомляємо
Родину, Друзів і Знайомих,
що у понеділок 15 листопада 1976 р. на 77 р. життя
померла несподівано на Фльориді наша Найдорожча
Мама, Бабуня і Прабабуня

Св. п.

КАТРЯ МИГАЛЬ

членка Українського Золотого Хреста і ОДВУ

ПАНАХИДА буде відслужена у четвер 18 листопада 1976 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Springfield Ave., Irvington, N.J.

ПОХОРОН відбудеться у п'ятницю 19 листопада 1976 р. о год. 10 рано з того ж похоронного заведення до православної церкви св. Вознесіння в Мейплвуд, Н. Дж.., в звідси Тлінні Останки будуть перевезені на вічний спочинок на цвинтар Evergreen Cemetery в Елизабет, Н. Дж.

ГОРЕМ ПРИБИТІ:
ПАВЛИНА РІЗНИК — дочка з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
ОЛЕГ з дружиною НАТАЛКОЮ та дітьми ЄЛИСЕЄЮ, ДІНОЮ і ЕВГЕНОМ
ЗЕНОН з дружиною НАТАЛКОЮ і дітьми ТАРАСОМ і ЛАРИСОЮ
ІГОР з дружиною ЛЮІЗІЄЮ та дітьми КАТЕРИНОЮ і НЕСТОРОМ — внуки

Замість квітів на свіжу могилу
Світлої пам'яті
о. ЮЛІЯНА ФІЦАЛОВИЧА
колишнього мойого пароха с. Винявки пов. Теребовля, складаю 50.00 (п'ятдесят) долярів на Фонд Катедр Українознавства Гарвардського Університету.
Вельмишановній Родині висловлюю глибоке співчуття.
ЯКІВ БЕРЕСТЯНСЬКИЙ

Замість квітів на свіжу могилу
СВ. П.
ГЕНЕРАЛА АРКАДІЯ ВАЛІЙСЬКОГО
На потреби Української Національної Ради пожертви склали:

Пирський Михайло	$ 50.00
Миколаєнко Марія	30.00
Яремчук Григорій	20.00
Д-р Микола і Ірина Шпетко	20.00
Проф. Лисогір Михайло	10.00
РАЗОМ:	$ 130.00

На Бібліотеку ім. Симона Петлюри в Парижі, Франція склали:

Олександер Черкасевич	$ 30.00
Люба і Ярослав Дармограй	20.00
Галя і Петро Дармограй	10.00
Дарія Чижик	5.00
Осипа Іванів	1.00
РАЗОМ:	$ 66.00

Сердечна подяка жертводавцям.
Центр. Комітет С. Петлюри в США
і Т-во Прих. УНР в Ню Йорку

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 30-го жовтня 1976 р.
по короткій недузі відійшов від нас у Вічність
проживши 57 літ наш Найдорожчий
Муж, Батько й Брат

бл. п.

МИХАЙЛО РОМАНЕЦЬ

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім — Рідним, Приятелям, Знайомим і всім тим, які взяли участь у похоронних відправах. Щире Спасибіг Високопреподобному отцеві парохові церкви св. Тройці в Кергонксоні о. І. Макові за відправлення Панахиди і Заупокійної Служби Божої, а також за зворушливі прощальні слова під час Служби Божої і тризни. Щиро дякуємо товаришеві по зброї Покійного мґр Л. Стеткевичеві за теплі прощальні слова на тризні, за переведення збірки на будову нової церкви св. Юра й радіо програму отців Василіян св. Юра в Ню Йорку.

Сердечно дякуємо ВП Родині Шумило за відвідини Покійного в шпиталі й за приготовання тризни. Дякуємо сердечно ВП Родині Льорх і Куприк за їх поміч в нашому горю.

Дякуємо щиросердечно усім за вислови співчуття, квіти, Служби Божі й молитви. Нехай Всевишній винагородить Вас усіх сторицею за Вашу останню прислугу для нашого Найдорожчого.

В глибокому смутку:
Дружина — МАРІЯ
Донька — ІРИНА з мужем БРЕДЛІ
Сини — ОСИП і БОГДАН
Сестри — ПАВЛІНА в Америці
СТЕФА і ЮЛЯ з родинами в Польщі

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
невіджалуваної втрати
нашого Найдорожчого
Мужа, Батька й Дідуся

бл. п.

ТАРАСА ШПІКУЛИ

відбудеться
в КАТЕДРІ св. О. НИКОЛАЯ
в Чікаґо, Ілл.
в П'ЯТНИЦЮ, 19 ЛИСТОПАДА 1976 Р.
о год. 8-ій Рано

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

До участи в якій Родину, Приятелів, Знайомих і Членство Українського Народного Союзу й Громадських Організацій запрошує —
Дружина — МАРІЯ
з синами ТАРАСОМ і МИРОНОМ
та дочкою БОГДАННОЮ з мужем ПЕТРОМ

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ
смерти нашого
Найдорожчого
і Незабутнього Мужа,
Батька і Дідуся

сл. п.

СОТН. АРМІЇ УНР

ЮРІЯ ЛУКАЩУКА

бувшого коменданта Холмської Самооборони на Рідних Землях буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА
в СУБОТУ 20 ЛИСТОПАДА 1976 Р.
о год. 10-ій ранку
в Укр. Прав. церкві св. ПОКРОВИ в КЛІФТОНІ Н. ДЖ.

Про спільні молитви за спокій душі Покійного ласкаво просимо Побратимів по зброї та Знайомих.

Як нев'янучий вінок, в пам'ять Покійного складено 150.00 дол. на Семінарію в Бавнд Бруку.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

У другу річницю смерти св. п. Владики Бучка

У неділю вранці, 10-го жовтня, українська громада Риму зібралася у соборі св. Софії, щоби відзначити другі роковини смерти бл. п. Преосв. Владики Івана Бучка, титулярного Архиєпископа Левкади й Апостольського Візитатора українців. Св. Літургію відправив Преосв. Владика Мирослав Марусин, титулярний Єпископ Каді й Апостольський Візитатор для українців в Европі. До Св. Літургії співслужили українські священики; оо. Василіяни й оо Селезіяни св. Івана Боска. Співав хор Папської Малої Семінарії. При кінці Владика Марусин мав поминальне слово про покійного Владику, вихваляючи в ньому його прикмети доброго Пастиря і правдивого рибалки душ, який навіть у тяжких часах після останньої війни зумів не тільки подати допоміжну руку українським біженцям різних країн Західньої Европи, але також — із суспільного боку — спасти різні категорії інтелектуалів, засновуючи семінарії, школи і різні роди харитативних інституцій, заслуговуючи тим на почесну серед українців назву „Пастор біженців".

Портрет сл. п. Архиєпископа Владики Івана Бучка у виконанні мистця Миколи Голодика

Після закінчення Літургії відправлено Панахиду. Опісля всі присутні подалися до Папської Малої Семінарії св. Йосафата на спільне прийняття.

Між присутніми були: монс. Маріо Рідзі, представник Східньої Конгрегації, ОО. Василіяни, студенти Папської Семінарії св. Йосафата, українські оо. Селезіяни разом з питомцями Папської Малої Семінарії св. Йосафата, сестри Василіянки, сестри Служебниці і сестри св. Анни. Про Архиєрейську Службу Божу, Панахиду і трапезу подбали сестрінок Михайла Сидора з дружиною Теодорою.

Н. Н.

Храмовий Празник Покрови Матері Божої і свята Місія в церкві у Сан Дієго

Як минулими роками, так і цього року парохія Покрови Матері Божої у Сан Дієго святкувала свій Празник у неділю, 3-го жовтня ц. р. Кожного року Празник Покрови святковано торжественно, але цьогорічний Празник залишиться в серцях вірних нашої парохії надовго, бо його попередила 8-ми днева свята Місія, а крім того парохія відзначала ще 10 річчя набуття власної Церкви.

За Благословенням нашого Владики Ярослава, свята Місія почалась у неділю 26-го вересня. Місійні науки голосив о. Михайло Гринчишин, протоігумен отців Редемптористів, котрий прибув сюди з Вінніпеґу, Канада, щоби своїми науками пригадати нам всім вічні Божі Правди. Хоча які вони давні, бо голошені тому близько дві тисячі літ, то все залишаться актуальні і незмінні, як незмінний і вічний їхній Учинель Христос.

Кожного дня о. місіонер голосив дві науки вранці і ввечері. Торжественне закінчення Місії припало на сам Празник-неділю 3-го жовтня. О год. 10-ій ранку почалась Торжественна Служба Божа, яку служили о. місіонер і місцевий парох о. Михайло Курило. Після св. Євангелії о. парох щиро подякував о. місіонерові за його науки і просив надальше пам'ятати у своїх молитвах нашу парохію. З черги о. місіонер у своїй прощальній науці ще раз пригадав вірним головні середники до спасіння, а між ними про один дуже успішний—це набожність до Матері Божої і молитва. По Службі Божій о. місіонер уділив всім вірним повний відпуст і на пам'ятку св. Місії вірні одержали образки.

Після Служби Божої у парохіяльному Домі відбувся Празничний Бенкет. Тостмайстром Бенкету бев Ярослав Сисин, котрий дуже гарно проводив програмою Бенкету. На вступі тостмайстер попросив о. місіонара провести молитву, а після того представив всіх присутніх за головним столом. Бенкет проходив у радісному настрою всіх парохіян і гостей, бож це було 10-річчя придбання власної церкви. У 1966 р. набуто на власність теперішню церкву старанням Церковного Комітету, якого членами були тоді: Ярослав Сисин—голова, Іван Бумбар—містоголова, Іван Данильчик—касир, Борис Хам—голова Контрольної комісії, Іван Кривоніс—член Контрольної комісії, Соня Скоп—член Контрольної комісії.

Пані Катарина Андрус була в тому році головою Жіночого Товариства.

Після Бенкету відбулась надзвичайно цікава програма, яку розпочала деклямацією Уляна Олексишин. Вже змалку виявляла вона великий талант до деклямовання і народних танків, тож не диво, що і вірш „До стіп Твоїх, Небесна Божа Мати..." в який вона вклала всю свою душу і чуття, випав чудово, защо присутні нагородили талановиту декляматорку рясними оплесками.

З черги присутні мали нагоду оглядати на світлинах деякі події зі життя парохії за минулі роки, що їх старанно приготовили пан Сисин і пан Олексишин. Багато труду і часу забрало їм зібрати і впорядкувати всі ті матеріяли і знімки з минулого життя нашої парохії і за це всі парохіяни їм дуже вдячні, бо оглядання тих світлин наповняло радістю і гордістю не лиш серця тут присутніх парохіян, котрі організували і розбудовували парохію, але з певністю надхне також і будучі покоління до ще більшої праці для добра нашої парохії.

І ми віримо, що наша парохія буде дальше збільшуватись новими членами, котрі дізнавшись про тутешню українську активну церкву, забажають переїхати до Сан Дієго, як одного з найкращих, найчистіших і найздоровіших міст Америки. Тоді певно пожвавиться праця на релігійно-національному і народному полі на славу Божу, спасіння людських душ і добра всього нашого Українського Народу.

На закінчення Бенкету промовив коротко о. парох, котрий подякував всім присутнім за участь у нинішньому Святі і молитвою закінчено це велике і незабутнє Свято-Празник Покрови.

О.Г.

Академією вшанували пам'ять О. Кисілевського

Дня 24-го жовтня в авдиторії УНО при вул. Коледж у Торонті, о год. 3:30, Академією вшановано пам'ять сенаторки Олени Кисілевської в 29-ліття її смерти.

Хор Калина розпочав програму молитвою Бортнянського „Як славний наш Господь..." Невеличкий дівочий хор виконав молитву з повагою, що було гарним відкриттям програми. Диригувала Параня Гарасимчук.

Академію відкрила Софія Проців, яка привітала присутню дочку сенаторки Ганну Ганківську з родиною, попросивши до слова голову СФУЖО Стефанію Савчук. Пані Савчук поділилася у своїй доповіді спогадами про сенаторку Кисілевську, співпрацю з нею, та розказала про її життьовий та громадський шлях.

Ірина Вельгаш, студентка співу Музичного Факультету Торонтонського університету виконала „Айстри" та „Не забудь юних днів", обидва твори Лисенка. Поважне трактування майбутньої професії, повне розуміння творів, та приємна барва голосу були успіхом молодої співачки. Акомпаньював Зенон Лавришин.

Христя Медицька, молода студентка фортепіяну, вдумливо виконала складний твір Кос-Анатольського „Сині гори", який головно в першій частині звучав зріло і переконливо. Христя Яріш і Надя Куца прочитали уривки з репортажів „По рідному Краю" — пера Олени Кисілевської. „Море" і „Полісся" гарно прочитано, а різне забарвлення голосів молодих рецитаторок приємно контрастували. Драматичним закінченням живого слова було „Слово до сестер в Україні" — промова-звукозапис самої Олени Кисілевської.

На закінчення програми хористки „Калини" з Паранею Гарасимчук заспівали „Україно" Гайворонського, „Ой, зацвіла черемха" укладу Вахнянина, та „Зірвалася хуртовина" Витвицького. Святкову академію закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна".

Стилево прикрашена сцена була приємним зоровим додатком до цілости програми. Чисельно зібрана публіка гідно відзначила пам'ять Олени Кисілевської та тепло і з признанням зустрічала молодих мистців, які свій труд пожертвували в пам'ять першої сенаторки, та першої голови СФУЖО.

Імпрезу підготовляв спеціяльний Комітет на чолі з п-і Проців від СФУЖО та п-і Бардин від Комітету Українок Канади, відділ Торонто. Програму приготовила Оксана Бризгун-Соколик, голова Мистецької Ради Комітету Українців Канади, Відділ Торонто.

О. Б. С.

Відвідини Патріярха Йосифа в Пассайку

У неділю, 26-го вересня ц. р., згідно з запляновапими відвідинами українських громад на терені ЗСА, Блаженніший Патріярх Йосиф загостив до парафії української католицької церкви св. Миколая в Пассейку, Н. Дж., де о 12-ій год. відправив Архиєрейську Службу Божу. Сослужили при відправі парох цієї церкви о. крил. Володимир Білинський та отці: Володимир Андрушків (Коговз, Н. Й.), Ярослав Шуст (Бриджпорт, Конн.), Антін Кучма (Вест Айсліп, Лонг Айленд), о. дек. Антін Борса (Джерзі Сіті, Н. Дж.), Ричард Брид (Стетен Айленд, Н. Й.), о. Библів (Нюарк, Н. Дж.); присутніми на Богослуженні були священики православного віровизнання о. митр. Дмитро Савка та о. протопресв. Теодор Форостій.

Ще довго перед початком величавого торжества на вулиці, загородженій від руху поліцією, почали збиратися сотні вірних як українців, так чимало і не-українців — ірляндців, поляків, еспанців, щоб, за висловом однієї ірляндки, „побачити вашого великого Проповідника істинної віри...".

Прибули представники всіх місцевих організацій і товариств та в великій кількості також і позамісцеві. Молодечі організації Пласт і СУМА — в одностроях з прапорами, суботня Школа Українознавства, учні парафіяльної школи при церкві св. Миколая; упівці і дивізійники, Вільне Козацтво.

Численні прапори, транспаранти з написами „Вітаймо Патріярха", „Хай живе Патріярх", барвистість національних костюмів, зворушення на обличчях, а одночасно й рішучість: встати і, нарешті, бути порахованими — творило враження „Української рапсодії", як це влучно окреслив часопис „Дейлі Ньюз", згадуючи про цю подію.

Почулася голосна команда „Струнко" до молодечих організацій, сповіщаючи про зближення процесії, попереду якої йшло духовенство з запаленими свічками, за ними — вбрані в національні костюми діти з садочку місцевого Відділу СУА, тримаючи в руках кошики з квітами, якими вони устелювали шлях, а за ними — Нескорений Страдник — Блаженніший Патріярх.

Вдарили дзвони, грімко залунало звідусіль „Слава!", „Вітаймо Патріярха"...

На порозі церкви привітали Блаженнішого хлібом-сіллю діти. Д-р Мирослав Бих від імени мирян місцевої громади запевнив Патріярха в відданості і синівській любові. Від парафії і тростистів Петро Рибинський вручив Первоієрархові ключі від церкви, а з ними і „від наших сердець". Під спів церковного хору під дригуванням Ядловського, „Достойно єсть" Патріярх Йосиф зі своїм почотом увійшов до храму.

Торжественна відправа почалася обрядом піднесення пароха церкви св. Миколая о. крил. Володимира Білинського до гідности митрата, що його довершив Патріярх Йосиф, вручаючи отцю В. Білинському хрест з оздобами, митру, жезл і набедренник, після чого почалася відправа торжественної Святої Літургії. В проповіді, виголошеній після читання Євангелія, о. митрат В. Білинський, звертаючися до Блаженнішого: „Ваше Святосте, Патріярше всіх католиків в Україні та розкиданих по світі", порівняв його з Мойсеєм, який вів нарід свій до перемоги, а наші змаги — з боротьбою американського народу, який вибороь собі благословенну волю і святкує 200-річчя її існування. „Проголошенням Патріярхату ви сповнили волю народу, волю Божу для слави Божої", — сказав новонайменований о. митрат, після чого закликав вірних встати, підняти правиці і повторювати за ним слова присяги на вірність і послух своєму Патріярхові.

„Може ніде не бачив я того захоплення, як тут у вас", — сказав у своєму слові Блаженніший. — „Вправді, ви зробили величаві поступи, та треба, одначе, не спинятися на тому шляху, треба держатися разом за всяку ціну. Не викликувати ворогів і спротивів, але молитвою, визнанням свого обряду, своєї національної свідомости всюди заявляти, що ми є одно, чим і хочемо остатися навіки". Згадавши, що оце саме припадає за ст. календарем свято Вознесення Чесного Хреста, Блаженніший продовжував: „Цей Хрест був упоганений, був карою найстрашнішою; той хрест став нашим спасінням, нашим провідником.. Кожне терпіння скінчиться. Після кожної страсної П'ятниці все є Великдень. Той хрест, те терпіння не є для того, щоб страждати, воно має вище завдання — спонукати до якогось великого діла". Закінчуючи свою проповідь, Блаженніший сказав: „Нехай нинішня хвилина навіки-вічні останеться у ваших серцях, щоб ви і діти ваші, внуки і правнуки бачили в єдности своє спасіння, свою силу".

Після св. Причастя і відспівання „Боже, великий єдиний", Патріярх Йосиф перейшов до церковної залі, де його привітав голова місцевого Відділу УККА п. Палидович, а привіти склали представники всіх місцевих і кількох позамісцевих представництв українського громадянства, підходячи під благословення та складаючи при тому дари любови. Новаки і новачки передали Владиці символічну китицю овочів червоної калини, відчитавши звернення від Пласту, в якому, між іншим, сказано: „калина для нашого народу в бігу століть була символом здоров'я, радости і краси. Таким же символом вона є для нас, пластунів і пластунок, у нашій великій Грі життьовій — вірности Богові й Україні". Нав'язуючи далі до слів пісні, прирекли: „Йдучи шляхом нашого Патріярха-Праведника, що карався і карається за віру і народ, і, здобувши нашу незалежність, тоді ми „тую червону калину піднімемо" раз-назавжди і раз-назавжди „нашу Матір-Україну розвеселимо".

Цей незабутній в історії пассейської громади день закінчився трапезою з Блаженнішим, на яку о. митр. В. Білинський запросив всіх присутніх священиків і членів Т-ва за Патріярхат.

Ця пам'ятна зустріч мала широкий розголос у місцевій американській пресі.

Тамара Кардашинець

ТАРЗАН: Ч. 7657 — Нацистський танк

Нацистський танк!... Піскова буря розкрила його... Але це дуже далеко на південь від місця, де проходили бої...

Правдоподібно дезертир, якому не вистачило бензини...

Ой! Знову Абул!

Ціле наше життя мандруємо пустелею, але навіть оаза ніколи не принесла моєму серцю такої радости, як ця залізна потвора!